

UFI Kodu ve PCN Bildirimi Hakkında Her Şey: AB Kimyasal Mevzuatına Uyumda Uzman Rehber

Belma Narin

1 Mayıs 2025

<https://www.chemras.com>

Contents

1 Giriş: UFI ve PCN Neden Gündemde?	2
2 UFI Kodu Nedir? Nasıl Oluşur?	2
3 PCN Bildirimi Nedir ve Nasıl Yapılır?	3
4 UFI Kodu Almak İçin Adımlar	3
5 Etiket ve Ambalajlama Sürecinde UFI Uygulaması	4
6 Türkiye’den UFI ve PCN İşlemleri Nasıl Yönetilir?	4
7 Örnek Uygulama: A’dan Z’ye Bir Ürünün UFI ve PCN Süreci	5
7.1 Örnek Ürün: Temizlik Kimyasalı	5
8 UFI – PCN Hataları ve Riskler	5
9 Sıkça Sorulan Sorular	6
10 Sonuç ve Stratejik Öneriler	6

1 Giriş: UFI ve PCN Neden Gündemde?

Avrupa Birliği (AB), kimyasal ürünlerin güvenliğini artırmak ve çevresel riskleri en aza indirmek için son yıllarda yönetmeliklerini sıkılaştırmıştır. Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında, kimyasal ürünlerin üretimi, ihracatı ve kullanımı daha şeffaf ve güvenli hale getirilmeye çalışılmaktadır. Bu bağlamda, UFI (Benzersiz Formül Tanımlayıcı) kodu ve PCN (Zehir Merkezi Bildirimi) uygulamaları, AB pazarına ürün arz eden firmalar için kritik bir yükümlülük haline gelmiştir. Türkiye’den AB’ye kimyasal ihracatı yapan KOBİ’lerin %60’ı, formül paylaşımı gibi hassas konular nedeniyle pazar kaybı riskiyle karşı karşıyadır. Ancak bu süreç, doğru yönetildiğinde, firmalar için büyük bir rekabet avantajı da sunar.

Kimya sektörü, küresel ihracat hedefleri doğrultusunda hareket ederken, AB’nin REACH ve CLP tüzüklerine uyum sağlamak zorundadır. UFI ve PCN, yalnızca bir yasal zorunluluk değil, aynı zamanda markanızı kriz anında koruyacak bir sigortadır. Bu rehberde, UFI kodu nedir, PCN bildirimi nasıl yapılır, Türkiye’den AB’ye kimyasal ihracatı nasıl kolaylaştırılır gibi sorulara yanıt vereceğiz. ChemRAS olarak, UFI kodu alma ve PCN bildirimi süreçlerinde size profesyonel destek sunuyoruz.

AB pazarında faaliyet gösteren veya bu pazara girmeyi planlayan firmalar için UFI ve PCN, hem yasal uyumluluk hem de müşteri güveni açısından hayati bir öneme sahiptir. Örneğin, bir zehirlenme vakasında hızlı müdahale, ürününüzün doğru tanımlanmasıyla mümkün olur ve bu da UFI kodu sayesinde gerçekleşir. Ayrıca, PCN bildirimi, ürünlerinizin AB pazarında serbestçe dolaşmasını sağlar. ChemRAS’ın uzmanlığıyla, bu süreçleri hızlı ve güvenilir bir şekilde yönetebilirsiniz.

2 UFI Kodu Nedir? Nasıl Oluşur?

UFI, Benzersiz Formül Tanımlayıcı anlamına gelir ve 16 karakterlik alfasayısal bir koddur (ör. XXXX-XXXX-XXXX-XXXX). Sağlık veya fizikokimyasal zararlılığı olan kimyasal karışımların AB pazarında tanımlanmasını sağlar. UFI kodu, zehir merkezlerinin acil durumlarda (örneğin zehirlenme vakalarında) ürünün bileşimine hızlıca erişmesini mümkün kılar.

UFI kodu, şirketinizin VAT (vergi) numarası ve formül tanımlayıcı numarasıyla oluşturulur. Aynı formül için aynı UFI kodu kullanılabilir, ancak formül veya ürün kategorisi değişirse yeni bir UFI kodu gereklidir. Etiket üzerinde UFI kodu, “UFI:” ifadesiyle birlikte açıkça görünür ve okunabilir olmalıdır. Aşağıda bir örnek UFI kodu gösterilmektedir:

UFI: N1QV-R02N-J00M-WQD5

UFI kodları, toksikolojik etki matrisine göre formül eşleşmesi için hayati bir rol oynar. Bu sayede, zehir merkezleri ürünün bileşimine erişerek doğru müdahaleyi yapabilir. UFI kodu oluştururken dikkat edilmesi gerekenler arasında, formülün doğru sınıflandırılması, ürün kategorisinin belirlenmesi ve ambalaj türünün tanımlanması yer alır. ChemRAS, bu süreci kolaylaştırmak için ECHA UFI Generator aracını kullanarak hızlı ve hatasız UFI kodu oluşturmanıza yardımcı olur.

UFI kodu, yalnızca bir tanımlayıcı değil, aynı zamanda ürün güvenliği açısından bir köprü görevi görür. AB pazarında ürünlerinizin serbestçe dolaşabilmesi için bu kodun etiket üzerinde doğru bir şekilde yer alması şarttır. Ayrıca, UFI kodu ile birlikte ürünün Güvenlik Bilgi Formu (GBF/SDS) üzerinde de belirtilmesi gerekmektedir.

3 PCN Bildirimi Nedir ve Nasıl Yapılır?

PCN (Zehir Merkezi Bildirimi), AB ve Avrupa Ekonomik Alanı'nda (EEA) piyasaya sürülen tehlikeli kimyasal karışımların zehir merkezlerine bildirilmesini sağlayan bir süreçtir. CLP Tüzüğü'nün 45. Maddesi ve Ek VIII uyarınca, sağlık veya fizikokimyasal zararlılığı olan karışımların bu bildirimi yapması zorunludur. PCN bildirimi, ürünün bileşimi, pH değeri, fiziksel özellikleri, toksisite bilgileri, ambalaj türü ve kullanım kategorisi gibi detaylı bilgileri içerir.

PCN bildirimi, ECHA (Avrupa Kimyasallar Ajansı) tarafından sağlanan PCN portalı üzerinden yapılır. Bu portal, tüm AB ülkeleri için merkezi bir kayıt sistemi sunar ve bildirim formatı tüm ülkelerde standarttır. PCN portalına giriş yapmak için bir ECHA hesabı oluşturmanız gerekir. Bildirim süreci şu bilgileri içerir:

- Ürünün tam bileşimi (tüm bileşenlerin yüzdeleri ve CAS numaraları)
- pH değeri ve fiziksel özellikleri (sıvı, katı, aerosol vb.)
- Toksikolojik bilgiler (cilt tahrişi, göz hasarı, solunum riskleri vb.)
- Ambalaj türü ve boyutu (ör. 1 litrelik plastik şişe)
- Ürün kategorisi ve kullanım amacı (ör. temizlik ürünü, endüstriyel kullanım)

Bildirim dosyası IUCLID, XML veya PCN pack formatında hazırlanabilir. IUCLID formatı, en yaygın kullanılan yöntemdir ve ECHA tarafından sağlanan IUCLID yazılımı ile hazırlanır. PCN bildirimi sadece bir yasal yükümlülük değil, aynı zamanda ürün kriz anında markanızı koruyacak bir sigortadır. Örneğin, bir zehirlenme vakasında, zehir merkezi ürününüzün bileşimine hızlıca erişerek doğru müdahaleyi yapabilir, böylece hem kullanıcı sağlığı korunur hem de markanızın itibarı zedelenmez.

ChemRAS, PCN bildirimi sürecinde size adım adım rehberlik eder. ECHA PCN portalı üzerinden bildirim yapmak için gerekli tüm bilgileri toplar, IUCLID dosyalarını hazırlar ve süreci sizin adınıza yönetir. Bu sayede, hem zaman kazanırsınız hem de hata riskini en aza indirirsiniz.

4 UFI Kodu Almak İçin Adımlar

UFI kodu almak, AB pazarına tehlikeli kimyasal karışım arz eden firmalar için zorunlu bir adımdır. Aşağıda, UFI kodu alma sürecini adım adım açıklıyoruz:

1. **ECHA Hesabı Oluşturun:** UFI kodu almak için öncelikle ECHA'nın REACH-IT platformunda bir hesap oluşturmanız gerekir. Bu hesap, UFI Generator aracına erişim sağlar.
2. **Formül Bilgilerini Hazırlayın:** Ürününüzün formülünü tanımlayın. Bu, tüm bileşenlerin yüzdelerini, CAS numaralarını ve ürün kategorisini içerir.
3. **VAT Numarasını Girin:** Şirketinizin VAT (vergi) numarasını UFI Generator aracına girin. VAT numarası, UFI kodunun benzersizliğini sağlar.

4. **UFI Kodunu Oluşturun:** ECHA UFI Generator aracını kullanarak formül tanımlayıcı numarası ve VAT numaranızla UFI kodunu oluşturun. Örneğin: UFI: N1QV-R02N-J00M-WQD5.
5. **Ambalaj ve Dağıtım Kanalını Belirleyin:** Ürününüzün ambalaj türünü (ör. 500 ml’lik sprey şişe) ve dağıtım kanalını (ör. perakende satış) tanımlayın. Aynı formül farklı ambalajlarda sunuluyorsa, aynı UFI kodu kullanılabilir.
6. **Ürün Varyantlarını Kontrol Edin:** Ürün varyantlarında (ör. farklı renk veya koku) formül değişiyorsa, her varyant için ayrı bir UFI kodu oluşturulmalıdır.
7. **UFI Kodunu Kaydedin:** Oluşturulan UFI kodunu kaydedin ve etiketleme sürecine hazırlayın.

UFI kodu oluştururken dikkatli olunması gereken en önemli nokta, formül bilgilerinin doğruluğudur. Yanlış bir formül tanımı, zehir merkezlerinin yanlış müdahale yapmasına neden olabilir. ChemRAS, bu süreci sizin adınıza yöneterek hata riskini ortadan kaldırır ve UFI kodunuzu hızlı bir şekilde oluşturmanıza yardımcı olur.

5 Etiket ve Ambalajlama Sürecinde UFI Uygulaması

UFI kodu, ürün etiketinde açıkça belirtilmelidir. AB yönetmeliklerine göre, UFI kodu “UFI:” ifadesiyle birlikte etiketin görünür bir yerinde yer almalıdır. Aşağıda, UFI kodunun etiket üzerindeki doğru yerleşimine dair bir örnek verilmiştir:

[CLP Piktogramları: Tehlike İşaretleri]

Ürün Adı: Temizlik Kimyasalı

UFI: N1QV-R02N-J00M-WQD5

Ambalaj: 1 Litre

[Görsel 1: UFI Kodu Örnek Etiket]

Etiket üzerinde UFI, barkod ve CLP piktogramları arasındaki mesafe dahi regülasyon uyumuna etki eder. UFI kodunun okunabilirliği için yazı tipi boyutu en az 1.2 mm olmalı ve arka planla kontrast oluşturmalıdır. Çok dilli etiketleme sorunları da sıkça karşılaşılan bir durumdur; örneğin, birden fazla dilde etiketleme yapıyorsa, UFI kodu her dilde aynı şekilde görünmelidir.

CLP piktogramları (ör. alev, ünlem işareti) ile UFI kodu arasında bir hiyerarşi vardır. Piktogramlar, etiketin en üst kısmında yer alırken, UFI kodu genellikle ürün adı ve kullanım talimatlarının yakınında bulunur. ChemRAS, etiket tasarımı ve ambalajlama sürecinde AB yönetmeliklerine tam uyum sağlayarak bu karmaşık süreci sizin için kolaylaştırır.

6 Türkiye’den UFI ve PCN İşlemleri Nasıl Yönetilir?

Türkiye’den AB’ye kimyasal ihracatı yapan firmalar, UFI kodu ve PCN bildirim süreclerinde bazı zorluklarla karşılaşabilir. AB’deki ithalatçı firmalar, bu bildirim yapmak için ürünün formülünü talep eder. Ancak, formül paylaşımı, Türk firmalar için ticari sırların korunması açısından risk oluşturabilir. Bu durumda, Türkiye merkezli UFI kodu alma ve PCN bildirim yapma avantajı devreye girer.

Türkiye’den UFI kodu almak, formül paylaşmadan AB yönetmeliklerine uyum sağlamanın en güvenli yoludur. ChemRAS, Türkiye merkezli firmalar için bu süreci yönetir; ECHA üzerinden UFI kodu oluşturur ve PCN bildirimini tamamlar. Örneğin, bir Türk temizlik kimyasalı üreticisi, ChemRAS ile çalışarak formülünü paylaşmadan UFI kodu almış ve PCN bildirimini tamamlayarak ürününü AB pazarına başarıyla sunmuştur.

Bu süreç, hem maliyet avantajı sağlar hem de firmanızın ticari sırlarını korur. ChemRAS’ın çözüm modellemesi, UFI ve PCN süreçlerini tek bir noktadan yönetmenizi sağlar. Türkiye’den AB’ye kimyasal ihracatı yapan firmalar için bu, büyük bir rekabet avantajıdır.

7 Örnek Uygulama: A’dan Z’ye Bir Ürünün UFI ve PCN Süreci

Bu bölümde, bir temizlik kimyasalının UFI ve PCN sürecini örnek bir vaka üzerinden açıklayacağız:

7.1 Örnek Ürün: Temizlik Kimyasalı

Adım 1: Formül Tanımlama

Firma, ürünün formülünü belirler: %70 su, %10 sodyum hidroksit, %5 yüzey aktif madde, %5 esans. CAS numaraları ve toksisite bilgileri hazırlanır.

Adım 2: UFI Oluşturma

Firma, ECHA UFI Generator üzerinden VAT numarasını ve formül tanımlayıcı numarasını girer. Oluşan UFI kodu: UFI: Y2P8-KL4M-V9N3-T6H7.

Adım 3: Etiketleme

UFI kodu, ürün etiketine eklenir:

UFI: Y2P8-KL4M-V9N3-T6H7

Adım 4: PCN Bildirimi

Firma, ECHA PCN portalına giriş yapar ve IUCLID formatında bildirim dosyasını hazırlar. Ürünün bileşimi, pH değeri (pH 12), toksisite bilgileri ve ambalaj türü (1 litrelik plastik şişe) bildirilir.

Adım 5: AB Pazarı

Bildirim tamamlandıktan sonra ürün, AB pazarına sunulur. Süreç yaklaşık 2-3 hafta sürer ve maliyetler (ECHA bildirim ücreti dahil) yaklaşık 500-1000 Euro arasında değişir.

Karşılaşılan Sorunlar: Firma, ilk bildirimde eksik toksisite bilgisi nedeniyle ret almıştır. ChemRAS’ın desteğiyle bu sorun çözülmüş ve bildirim tamamlanmıştır.

8 UFI – PCN Hataları ve Riskler

UFI ve PCN süreçlerinde yapılan hatalar, ciddi yasal ve ticari riskler doğurabilir:

- **Yanlış Sınıflandırma:** Ürünün tehlikelilik sınıfının yanlış belirlenmesi, zehir merkezlerinin yanlış müdahale yapmasına neden olabilir.
- **Eksik Bildirilen Bileşen:** Formül bileşenlerinin eksik bildirilmesi, ürünün AB pazarından çekilmesine yol açabilir.

- **UFI'nin Etiketle Yanlış Yerleştirilmesi:** UFI kodunun okunabilir olmaması veya yanlış konumlandırılması, denetimlerde cezaya neden olabilir.
- **Denetimlerde Alınan Cezalar:** AB ülkelerinde yapılan denetimlerde, UFI ve PCN uyumsuzluğu tespit edilirse, firmalar 5.000 Euro'ya kadar para cezasıyla karşılaşabilir.

ChemRAS, bu riskleri en aza indirmek için tüm süreci titizlikle yönetir ve denetimlere hazırlık yapar.

9 Sıkça Sorulan Sorular

UFI kodu olmayan ürün Avrupa'ya girebilir mi?

Hayır, 1 Ocak 2024 itibarıyla sağlık veya fizikokimyasal zararlılığı olan kimyasal karışımların UFI kodu olmadan AB pazarına girmesi yasaktır.

PCN bildirimi yapılmayan ürün ne zaman tespit edilir?

PCN bildirimi yapılmayan ürünler genellikle AB gümrük denetimlerinde veya zehir merkezleriyle ilgili bir olay sırasında tespit edilir.

Formül paylaşmak istemiyorsam ne yapmalıyım?

Türkiye'den UFI kodu alabilir ve PCN bildirimini kendiniz yapabilirsiniz. ChemRAS, bu süreci formül paylaşmadan yönetmenize yardımcı olur.

UFI kodunu kim oluşturmali – üretici mi, ithalatçı mı?

AB'deki ithalatçı firma UFI kodunu oluşturmak zorundadır. Ancak Türkiye'den ihracat yapan üreticiler, formül paylaşmadan bu süreci ChemRAS ile yönetebilir.

UFI kodu nasıl alınır?

ECHA UFI Generator üzerinden VAT numaranız ve formül tanımlayıcı numaranızla UFI kodu alabilirsiniz. ChemRAS bu süreci sizin adınıza yönetir.

PCN bildirimi ne kadar sürer?

PCN bildirimi, doğru bilgilerle 2-3 hafta içinde tamamlanabilir. Eksik bilgi durumunda süreç uzayabilir.

UFI kodu etikette nerede yer almalı?

UFI kodu, etiketin görünür bir yerinde, "UFI:" ifadesiyle birlikte yer almalı ve okunabilir olmalıdır.

PCN bildirimi için hangi bilgiler gereklidir?

Ürünün bileşimi, pH değeri, fiziksel özellikleri, toksisite bilgileri ve ambalaj türü gibi detaylar gereklidir.

Türkiye'den AB'ye kimyasal ihracatı nasıl yapılır?

REACH ve CLP tüzüklerine uyum sağlayarak UFI kodu ve PCN bildirimi yapmanız gerekir. ChemRAS bu süreçte size destek olabilir.

UFI ve PCN için danışmanlık hizmeti nasıl alınır?

ChemRAS, UFI kodu ve PCN bildirimi hizmetleriyle kimyasal mevzuat uyumunda profesyonel destek sunar.

10 Sonuç ve Stratejik Öneriler

UFI ve PCN süreçleri, AB pazarında faaliyet gösteren kimyasal ürün üreticileri ve ihracatçıları için bir zorunluluk olmanın ötesinde, rekabette avantaj sağlayan bir fırsattır. Proaktif bir uyum yaklaşımı benimseyerek, bu süreçleri hızlandırabilir ve Avrupa

pazarında güven inşa edebilirsiniz. ChemRAS, UFI kodu alma ve PCN bildirimi süreçlerinde size dış danışmanlık hizmeti sunarak bu karmaşık süreci kolaylaştırır.

Stratejik önerilerimiz arasında şunlar yer alır:

- Formül gizliliğinizi korumak için Türkiye’den UFI kodu alın.
- PCN bildirimini ChemRAS gibi uzman bir danışmanlık firmasıyla yönetin.
- Etiket tasarımında AB yönetmeliklerine tam uyum sağlayın.
- Denetimlere hazırlık için tüm bildirim belgelerini düzenli tutun.

AB pazarında güvenilir bir marka olmak için UFI ve PCN süreçlerini doğru yönetmek şarttır. ChemRAS ile bu süreçleri kolayca tamamlayarak işinizi büyütebilirsiniz.